

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. C. Valah)
Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Elenciuc Igor Mihail” împotriva Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, intervenient accesoriu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06.03.2017, GȚ „Elenciuc Igor Mihail” a înaintat prezenta acțiune împotriva IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” (în continuare AIPA), intervenient accesoriu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare MAIA), prin care a solicitat anularea/revocarea Actului de inspecție și control în teren nr.21/is din 26.08.2015 emis de AIPA ca fiind ilegal; anularea procesului-verbal nr.1 din 07.09.2016 emis de AIPA prin care s-a respins dosarul de subvenționare nr.1.2P/1507C0839; obligarea AIPA să autorizeze achitarea subvenției conform dosarului nr.1.2-P/1507SG154 în mărime de 256447 de lei; obligarea AIPA să semneze cu reclamantul contractul tip de acordare a sprijinului financiar conform Măsurii 1.2. „Subvenționarea investițiilor pentru înființarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole”; obligarea AIPA să achite reclamantului subvenția în sumă de 256447 de lei; încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani s-a admis parțial acțiunea înaintată de GȚ „Elenciuc Igor Mihail”; s-a anulat Actul de inspecție și control în teren nr.21/is din 26 august 2015 și procesul-verbal nr.1 din 07 septembrie 2016 privind respingerea dosarului de subvenționare 1.2P/1507C0839, emise de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”; s-a obligat IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să autorizeze spre plată și să achite subvenția conform dosarului nr.1.2-P/1507SG154 depus de GȚ „Elenciuc Igor Mihail” în mărime de 256447 de lei; în rest, s-a respins ca neîntemeiată pretenția solicitată de reclamant privind obligarea IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” să semneze cu GȚ „Elenciuc Igor Mihail” contractul tip de acordare a sprijinului financiar conform măsurii 1.2. „Subvenționarea investițiilor

pentru înființarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și pomicole”.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”; s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 11 ianuarie 2018.

La 23 februarie 2018 IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a declarat recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii contestate; repunerea în termenul de prezentare a apelului motivat.

În motivarea recursului s-a indicat că încheierea contestată este neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și de drept procedural, precum și nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

A menționat recurentul că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 05.10.2017, iar apelul nemotivat a fost depus de către apelant la 24.10.2017, ceea ce presupune că apelul a fost declarat în timp. La 06.02.2017, apelantul fiind implicat într-o ședință de judecată la Curtea de Apel Chișinău și verificând pagina instance.justice.md (rubrica agenda ședințelor) a observat că ședința de judecată a IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” vs GT „Elenciuc Igor Mihail” a fost stabilită pentru data de 15.02.2018. Tot la 06.02.2018, reprezentantul AIPA - Mihaela Veveriță a telefonat greșierul, care i-a explicat că încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost expediată pe adresa electronică a AIPA - aivaia@mail.md, la 23.01.2018.

A consemnat că, de fapt, adresa electronică oficială a AIPA este aipa@,aipa.gov.md sau info@,aipa.gov.md, drept confirmare fiind pagina oficială a AIPA - aipa.gov.md.

A subliniat că în adresa electronică menționată pe blancheta AIPA (aipa@mail.md) a fost comisă o eroare, iar în consecință apelantul nu a cunoscut despre necesitatea depunerii apelului motivat și nici nu a cunoscut despre ședința de judecată fixată pentru 15.02.2017. Mai mult, nici hotărârea motivată a primei instanțe din 05.10.2017 nu a fost recepționată de către AIPA.

A relatat că accesând pagina oficială „instance.justice.md” pe data de 07.02.2018 - încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2018 nu era plasată pe pagina web, ceea ce încă o dată demonstrează faptul că AIPA nici la 07.02.2017 nu a avut posibilitate de a face cunoștință cu textul încheierii menționate. Astfel, la 08.02.2018, odată ce la 06.02.2018 a aflat despre data stabilirii ședinței, până la ședința de judecată din 15 februarie 2018, reprezentantul AIPA a prezentat apelul motivat (suplimentar).

A opinat că termenul de depunere a apelului a început a curge din data la care s-a aflat despre încheierea de a nu da curs cererii de apel - 06.02.2018. Însă, prin încheierea din 15 februarie 2018, instanța de apel a dispus restituirea cererii de apel motivate, pe motiv că nu fost depusă cererea de apel motivat în termenul indicat în încheierea din 11 ianuarie 2018.

A indicat că, deoarece încheierea de a nu da curs apelului nu a fost recepționată, iar recurentul a fost în imposibilitate de a cunoaște despre termenul prestabilit pentru depunerea apelului motivat, consideră necesar de a repune AIPA în termenul judiciar stabilit de Curtea de Apel Chișinău pentru prezentarea cererii de apel motivate (suplimentar) în baza prevederilor art. 116 CPC, întrucât termenul fixat de instanța de apel pentru prezentarea cererii de apel, a fost omis din motive întemeiate.

A susținut că instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, manifestată prin lipsirea AIPA de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de rând cu lipsa condițiilor pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, întrucât recurentul / apelantul din motive temeinice nu a prezentat cererea de apel motivat.

La fel, consideră că la emiterea încheierii contestate, instanța de apel a încălcat și principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces, încălcare manifestată prin imposibilitatea AIPA de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, fapte inadmisibile și care sunt condamnabile la CtEDO.

În atare circumstanțe, recurentul a specificat că cele relatate demonstrează comiterea de încălcări care au dus la soluționarea greșită a pricinii și la încălcarea procedurii de administrare a probelor, care constituie temei de recurs conform prevederilor art. 432 alin. (4) CPC. Mai mult, instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor din dosar, încălcând flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Astfel, fără a constata prin cercetare și comparare cu alte probe, că datele pe care le conțin explicațiile date de reprezentantul AIPA ce țin de necomunicarea încheierii de a nu da curs apelului, abuziv a apreciat probele din dosar, fără a lua în considerare obiecțiile invocate, ceea ce în final, a dus la soluționarea greșită a pricinii, care constituie temei de casare conform art. 432 alin. (4) CPC.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la data de 15 februarie 2018, iar IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a declarat recurs la 23 februarie 2018. Respectiv, recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele dosarului se constată că AIPA la 24 octombrie 2017 a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 05 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, indicând că cererea de apel motivată va fi prezentată suplimentar, după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de AIPA; s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri. Totodată, s-a explicat apelantului că în cazul dacă nu

va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 11 ianuarie 2018.

Considerând ilegală încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, AIPA a contestat-o cu recurs, invocând că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și de drept procedural.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 105 (1¹) CPC, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Astfel, instanța de judecată prin comunicarea actele de procedură adoptate și înștiințarea participanților la proces despre derularea procesului de judecată garantează un drept efectiv de acces în îndeplinirea drepturilor procesuale și care, are drept scop înștiințarea părților asupra termenului la care sunt chemate să se înfățișeze în fața instanței de judecată investită cu soluționarea litigiului, pentru a-și formula apărările și susținerile referitoare la obiectul speței, asigurând două principii fundamentale ale procesului civil: principiul dreptului la apărare și cel al contradictorialității dezbaterilor.

Deci, Colegiul menționează că la materialele cauzei este anexat înscrisul ce atestă că încheierea din 11 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat curs cererii de apel depusă de AIPA a fost expediată la 23.01.2018 prin intermediul poștei electronice și anume la adresa electronică - aipa@mail.md.

Tot aici, este de menționat că instanța de apel a expediat încheierea de a nu da curs apelului, împreună cu citația pe e-mailul AIPA indicat antetul cererii de apel.

Or, o cerere care ar confirma că AIPA ar dispune de un alt e-mail, decât cel menționat în antetul blanchetei instituției publice, la dosar lipsește.

Drept urmare, nu poate fi reținută critica recurentului referitor la expedierea de către instanța de apel a încheierii din 11 ianuarie 2018 pe o adresă electronică neoficială a AIPA, întrucât însăși instituția publică a indicat în antetul cererii de apel adresa electronică - aipa@mail.md.

În atare circumstanțe, Colegiul decelează că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de AIPA din motivul neînlăturării indicațiilor stabilite în încheierea de a nu da curs apelului, în condițiile când în antetul blanchetei apelantului este indicată adresă electronică - aipa@mail.md.

Mai mult ca atât, apelantul depunând cerere de apel nemotivată, urma să-și exercite cu bună-credință obligațiile de prezentare a cererii de apel motivate.

În acest sens, instanța de recurs consider oportun de a menționa că conform dispozițiilor art. 14, 16 CPC în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului

preeminenței dreptului, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească conform căreia s-a instituit obligația de a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și instanței de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește și în principiile fundamentale a procesului civil, art. 9, 26 CPC, neexecutare a căreia afectează atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 15 februarie 2018.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Se menține încheierea din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Elinciuc Igor Mihail” împotriva Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, intervenient accesoriu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic